

ชื่อเมืองในภูมิภาคคันโตของญี่ปุ่น: โครงสร้างคำและความหมาย

City Naming in Kanto of Japan: Structure and Meaning

มธุรส แพทย์ชีพ

Maturote Patship

สาขาวิชาภาษาตะวันออก

Eastern Languages Department

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Faculty of Humanities and Social Sciences

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Khon Kaen University

บทคัดย่อ

ภูมินามหรือชื่อเมืองของแต่ละประเทศล้วนแสดงความหมายที่สัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศ บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายโครงสร้างและความหมายของชื่อเมืองในภูมิภาคคันโตที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศญี่ปุ่น โดยข้อมูลในการศึกษานี้มาจากชื่อเมืองที่ปรากฏในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการต่างประเทศ ประเทศญี่ปุ่น จำนวนทั้งสิ้น 203 ชื่อเมือง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การจัดแบ่งโครงสร้างคำและความหมายของคำที่ปรากฏอยู่ในชื่อเมือง ผลการศึกษาพบว่า ชื่อเมืองในภูมิภาคคันโตมีโครงสร้างชื่อตั้งแต่ 1 คำ ถึง 4 คำ โดยมีชื่อเมืองที่มีโครงสร้างคำ จำนวน 2 คำ มากที่สุด คือ 149 ชื่อ รองลงมา คือชื่อเมืองที่มีโครงสร้าง 3 คำ จำนวน 36 ชื่อ ชื่อเมืองที่มีโครงสร้าง 4 คำ จำนวน 11 ชื่อ และชื่อเมืองที่มีโครงสร้าง 1 คำ มีเพียง 7 ชื่อ ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางภาษาในการตั้งชื่อสถานที่ที่เป็นชื่อเมืองของประเทศญี่ปุ่น นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นสภาพภูมิประเทศและการให้คุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ผ่านการตั้งชื่อเมืองของญี่ปุ่นด้วย

คำสำคัญ: ชื่อเมือง, ชื่อสถานที่, ภูมินาม, ญี่ปุ่น, คันโต

Abstract

Ontology or the names of cities in each country all represent the meanings that are related to geographic features. This article is aimed at describing the structures and meanings of the names of cities in the Kanto region, which is located on the eastern part of Japan. Data used in this study are the names of cities collected in electronic databases of Ministry of Foreign Affairs of Japan. Names of a total of 203 cities are analyzed to determine the word structure and to study the meanings of words forming the city names. The result reveals that the names of cities in the Kanto region consist of one to four words. The largest number of the cities, 149 out of 203 cities studied, consists of two words, followed by those having three-word names (36 cities). There are 11 cities whose names are made up of two words and only seven cities have one-word names. The findings reflect linguistic culture of Japan in naming the country's cities. Moreover, the study shows geographic features and value conferred on things through the names given to the cities of Japan.

Keywords: City name, Place name, Ontology, Japan, Kanto

1. บทนำ

ประเทศญี่ปุ่นมีภูมิภาคประเทศเป็นหมู่เกาะ โดยแบ่งเป็นเกาะหลักๆ จำนวน 4 เกาะ ได้แก่ เกาะฮอกไกโด ซึ่งเป็นหมู่เกาะอยู่ทางเหนือ เกาะฮอนชู อยู่ภาคกลางของประเทศ และเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในประเทศญี่ปุ่น เกาะชิโกกุ เป็นเกาะที่เล็กที่สุดในบรรดา 4 เกาะหลักๆ นี้ และ เกาะคิวชู เป็นเกาะทางตอนใต้ของประเทศ โดยมีเมืองหลวงของประเทศ คือ เมืองโตเกียวตั้งอยู่ในเกาะฮอนชู ซึ่งสภาพทางภูมิศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงและเป็นภูเขาสูง ภูเขาที่สูงที่สุดคือภูเขาไฟฟูจิ ประเทศญี่ปุ่นมีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 ภูมิภาค ได้แก่ ฮอกไกโด โตโฮกุ คันโต ชูบุ คันไซ ชูโงะกุ ชิโกะกุ และ คิวชู-โอกินาวา ดังแสดงในรูปภาพที่ 1 ต่อไปนี้

รูปภาพที่ 1 ภูมิภาคในประเทศญี่ปุ่น

<http://web-japan.org/region/index.html>

ภูมิภาคคันโต เป็นภูมิภาคที่มีลักษณะภูมิประเทศราบลุ่มที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ แบ่งออกเป็น 7 จังหวัด ได้แก่ กุมมะ คะนะงะวะ ชิบะ ไซตะมะ โตเกียว โทะซึจิ และอิบะระกิ และยังแบ่งเป็นเมืองย่อยที่มีขนาดใหญ่รองลงมาจากจังหวัดอีก 203 ชื่อ ซึ่งชื่อเมือง 203 นี้รวมถึงชื่อเมืองที่เป็นเขตการปกครองพิเศษในเมืองหลวงโตเกียวด้วย โดยชื่อเมืองต่างๆ เหล่านี้มีลักษณะการใช้ภาษาที่ความหมายทั้งที่เหมือนและแตกต่างกัน แต่ล้วนสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของการตั้งชื่อสถานที่ของชาวญี่ปุ่น

งานศึกษาเกี่ยวกับชื่อเมืองหรือการศึกษากูมินาม (Ontology) ในประเทศญี่ปุ่นมีไม่มากนัก งานวิจัยของ 森貴規・横内憲久・岡田智秀 (2005) ได้ศึกษาลักษณะภูมิทัศน์และโครงสร้างของหุบเขาที่เป็นรูปตัวยูผ่านชื่อสถานที่ในพื้นที่ Taura และ Nagaura เมือง Yokosuka จังหวัด Kanazawa พบว่าชื่อและภูมิทัศน์รอบบริเวณที่ศึกษามีความสอดคล้องกันเช่น บริเวณที่เป็นภูเขาที่มีหินเป็นโครงสร้างหลัก บริเวณนั้นก็จะถูกตั้งชื่อว่า 石山 (Ishiyama) มีความหมายว่า ภูเขาหิน เป็นต้น งานของ Maher (2017) ได้นำเสนอผลการศึกษาชื่อเมืองโดยรวบรวมจากป้ายชื่อเมืองต่างๆ พบว่า มีการเขียนที่สับสนเพราะการใช้ภาษาท้องถิ่น นอกจากนี้การระบุชื่อเมืองในป้ายยังสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น และวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นนั้นร่วมด้วย งานของ Mitsuru Aida (2009) ได้รวบรวมชื่อเมืองสำคัญของประเทศญี่ปุ่นเพื่อจัดทำฐานข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ชื่อเมืองหลายแห่งมีการใช้คำเดียวกัน แต่เขียนแตกต่างกันตามการออกเสียงที่แตกต่างกันแต่มีความหมายเดียวกัน เช่น เมืองที่มีชื่อของแรคคูน (raccoon dog) ซึ่งเป็นสัตว์ที่มีตำนานเล่าต่อกันมาว่าแรคคูนได้นำความสุขเข้ามาในแถบตะวันออกของประเทศญี่ปุ่น ดังนั้น ชื่อเมืองหลายแห่งจึงมีชื่อของแรคคูน (狸:TANUKI) เป็นองค์ประกอบของชื่อเมือง อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่ามีการอ่านได้หลายแบบ เช่น TANUKI, MUJINA, MAMI และมีการออกเสียงที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค เช่น ในภูมิภาคตะวันออกจะออกเสียงแรคคูนว่า MUJINA ขณะที่แถบคินคิ (Kinki) เรียกว่า TANUKI เป็นต้น

ลักษณะการใช้ภาษาในชื่อเมืองเหล่านี้ก็พบในการศึกษาชื่อเมืองของประเทศเยอรมนี เช่นกัน บุญมา พรหมสาขา ณ สกลนคร และ รัตนา จันทร์เทาว์ (2560) พบว่าชื่อของเมืองที่มีองค์ประกอบของชื่อเกี่ยวกับน้ำพุ หรือต้นน้ำ นั้น ใช้คำที่แตกต่างกันตามภาษาท้องถิ่นของแต่ละเมือง สอดคล้องกับงานของรายงานของ United Nation Group of Expert on Geography Names (UNGEGN) (2011) ที่ได้ศึกษาชื่อสถานที่ในทวีปต่างๆ ทั่วโลกเพื่อจะจัดทำเป็นฐานข้อมูลชื่อสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับสภาพทางภูมิศาสตร์ งานเรื่องหนึ่งคือ ชื่อสถานที่ของประเทศ Botswana พบว่าชื่อสถานที่ส่วนใหญ่มีความสับสนจากการเขียนสะกดที่ไม่เป็นใช้ภาษามาตรฐาน คือ ภาษา Setswana (Tswana) และยังมีภาษาท้องถิ่นอีกกว่า 80 ภาษา ดังนั้นจึงทำให้เกิดความ

ลำบากในการบันทึกและการเขียนสะกดได้ตรงตามภาษามาตรฐาน เพราะในแต่
ท้องถิ่นจะเขียนชื่อเมืองของตนเองตามการออกเสียงดั้งเดิม เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีงานของ Helleland (2012) ได้ศึกษาอัตลักษณ์ของชื่อเมือง
ในประเทศสวีเดน พบว่าชื่อเมืองสะท้อนให้เห็นถึงประวัติความเป็นมาของเมืองและ
สภาพภูมิประเทศของสวีเดน ซึ่งยังคงปรากฏในการตั้งชื่อเมือง แม้ว่าปัจจุบันลักษณะ
ทางกายภาพเหล่านั้นอาจจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมแล้วก็ตาม งานของหน่วยงาน
สอดคล้องกับงานของ Watkins (2017) ได้นำเสนอผลการศึกษาเรื่อง Place Name in
Japanese เขาได้รวบรวมชื่อเมืองหลักของญี่ปุ่น ครอบคลุมทุกภูมิภาคและนำมา
จัดหมวดหมู่ความหมายจากคำที่เป็นองค์ประกอบของชื่อพบว่าชื่อส่วนใหญ่มีคำที่แสดง
ลักษณะทางภูมิศาสตร์ เช่น hama หมายถึง หาดทราย ซาดหาด kai หมายถึง มหาสมุทร
ทะเล kawa หมายถึง แม่น้ำ minato หมายถึง ท่าเรือ ท่าเทียบเรือ hanto หมายถึง แหลม
หรือคาบสมุทร ซึ่งคำเหล่านี้มักจะปรากฏในชื่อเมืองมีลักษณะดังกล่าวนี้

บทความนี้ต้องการจะอธิบายถึงชื่อเมืองในภูมิภาคคันโตของญี่ปุ่น ด้านโครงสร้าง
ชื่อและความหมาย เพื่อจะสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมการตั้งชื่อสถานที่หรือชื่อเมือง
ของชาวญี่ปุ่น สามารถทำให้เข้าใจวัฒนธรรมทางภาษาในการตั้งชื่อสถานที่หรือชื่อเมือง
ของญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นสภาพทางภูมิศาสตร์ที่สัมพันธ์กับระบบการ
ให้คุณค่าของสิ่งต่างๆ ที่นำมาตั้งเป็นชื่อเมือง

รูปภาพที่ 2 เป็นภาพที่แสดงพื้นที่ของเขตคันโตคันโตเป็นพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดของประเทศ และเป็นที่ตั้งของเมืองหลวงของประเทศ คือ นครโตเกียว ทั้งยังเป็นศูนย์กลางของหน่วยงานราชการ และภาคธุรกิจ ตลอดจนสถานบันการศึกษา ดังนั้นจึงมีการระบุชื่อเมืองที่ชัดเจนเพราะใช้ภาษากลางของประเทศ ซึ่งจะไม่มีการใช้ภาษาท้องถิ่นมากเหมือนกับชื่อเมืองในภูมิภาคอื่นๆ ดังนั้น ผู้เขียนจึงเลือกที่จะใช้ข้อมูลชื่อเมืองจากเขตคันโตนี้ เพื่อเป็นตัวอย่างอธิบายโครงสร้างและความหมายชื่อเมืองในประเทศญี่ปุ่น

รูปภาพที่ 2 เขตคันโต ประเทศญี่ปุ่น
<http://web-japan.org/region/kanto.html>

2. โครงสร้างชื่อเมืองและความหมายของคำที่ปรากฏในชื่อเมือง

จากการศึกษาชื่อเมืองในเขตคันโตทั้งหมดจำนวน 203 เมือง จากฐานฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการต่างประเทศ ประเทศญี่ปุ่นพบว่า มีชื่อเมืองที่มีองค์ประกอบคำจำนวนคำ ตั้งแต่ 1 – 4 คำ โดยพบว่า มีชื่อเมืองที่มีจำนวน 2 คำ มากที่สุด โดยการนำคำที่มีความหมายต่างๆ มาประกอบกันเป็นชื่อเมือง ซึ่งจะแสดงในรายละเอียดการจัดแบ่งโครงสร้างชื่อเมือง จากโครงสร้างคำ ดังต่อไปนี้

2.1 ชื่อเมืองที่มีโครงสร้าง 1 คำ

โครงสร้างชื่อเมืองที่มีจำนวน 1 คำ พบว่ามีจำนวน 7 ชื่อ ซึ่งพบว่ามีจำนวนน้อยที่สุด ส่วนใหญ่ชื่อเมืองเหล่านี้ อาจจะมีจำนวนพยางค์มากกว่า 1 พยางค์ ดังนี้

ภาษาญี่ปุ่น	คำอ่าน	ความหมาย
1) 桜	Sakura	ซากุระ
2) 蕨	Warabi	เฟิร์นประเภทหนึ่ง
3) 北	Kita	ทิศเหนือ
4) 港	Minato	ท่าเรือ
5) 旭	Asahi	พระอาทิตย์ยามเช้า
6) 柏	Kashiwa	ต้นโอ๊ก
7) 緑	Midori	สีเขียว

ชื่อเมืองที่มีโครงสร้างหนึ่งคำข้างต้นเป็นการแสดงลักษณะของเมืองอย่างเด่นชัด เช่น 1) 桜 (Sakura) สื่อความหมายถึง ต้นซากุระ ซึ่งเป็นต้นไม้ประจำประเทศญี่ปุ่น และชาวญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับต้นซากุระจึงได้นำมาตั้งเป็นชื่อเมือง เป็นต้น

2.2 ชื่อเมืองที่มีโครงสร้าง 2 คำ

โครงสร้างชื่อเมืองที่มีจำนวน 2 คำ พบว่ามีจำนวน 149 ชื่อ ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดของชื่อเมืองในการศึกษานี้ การใช้การตั้งชื่อจากการนำคำที่มี 2 คำมาตั้งชื่อเมืองนี้สัมพันธ์กับการอธิบายความหมายของชื่อด้วย เพราะชื่อดังกล่าวนี้จะปรากฏความหมายมากกว่า 1 ความหมาย เมื่อพิจารณาจากประเภทของคำสามารถจัดแบ่งชื่อเมือง ออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่ 1) คำนาม + คำนาม 2) คำนาม + คำคุณศัพท์ และ 3) คำนาม + คำกริยา โดยพบว่า ชื่อเมืองที่มีโครงสร้างประเภท คำนาม + คำนาม มีมากที่สุดคือ จำนวน 123 ชื่อ รองลงมาเป็น คำคุณศัพท์ + คำนาม และ คำกริยา + คำนาม โดยสองกลุ่มนี้มีจำนวนกลุ่มละ 13 ชื่อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 คำนาม + คำนาม ชื่อเมืองที่มีโครงสร้างชื่อแบบ คำนาม กับ คำนาม พบจำนวน 123 ชื่อ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 1 คำนาม+คำนาม

ภาษาญี่ปุ่น	คำอ่าน	ความหมาย
1) 鹿沼	Kanuma	鹿(n) shika กวาง 沼(n) numa หนองน้ำ
2) 水戸	Mito	水(n) mizu น้ำ 戸(n) to ประตู
3) 坂東	Bando	坂(n) saka เนิน, ที่ลาด 東(n) higashi ตะวันออก
4) 日光	Nikko	日(n) hi พระอาทิตย์, วันที่, ญี่ปุ่น 光(n) hikari แสง
5) 川口	Kawaguchi	川(n) kawa แม่น้ำ 口(n) kuchi ปาก

ตัวอย่างชื่อเมืองข้างต้นมีทั้งการนำคำมีความหมายสัมพันธ์กัน เช่น คำที่ 3) 坂東 (Bando) โดยคำแรก 坂 หมายถึง เนินเขา และคำที่สอง 東 มีความหมายว่า ทิศตะวันออก รวมความหมายของชื่อเมืองนี้หมายถึง ปังบอกลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเมืองว่าเป็นเมืองที่อยู่ทางทิศตะวันออกของภูมิภาคคันโต และมีลักษณะเป็นเนินเขา หรือคำที่มีความหมายต่างกัน เช่น คำที่ 1) 鹿沼 (Kanuma) โดยคำแรก 鹿 มีความหมายว่า กวาง ส่วนคำที่สอง 沼 หมายถึง หนองน้ำ เมื่อพิจารณาจากการให้ความหมายของชื่อเมืองนี้ในแหล่งข้อมูลพบว่าชื่อเมืองตั้งมาจากชื่อของแหล่งน้ำ หรือ หนองน้ำ และ

น่าจะมีกวางมาตีมน้ำในหนองน้ำแห่งนี้ ดังนั้น คำสองคำที่นำมาตั้งชื่อเมืองแม้ว่าจะมีความหมายไม่ได้เชื่อมโยงกันแต่ก็สามารถบอกถึงประวัติความเป็นมาของเมืองได้

2.2.2 คำนาม + คำคุณศัพท์ ชื่อเมืองที่มีโครงสร้างชื่อแบบ คำนาม กับ คำคุณศัพท์ พบจำนวน 13 ชื่อ โครงสร้างชื่อที่ประกอบด้วยคำนาม + คำคุณศัพท์นี้ สามารถสลับตำแหน่งกันได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 2 คำนาม + คำคุณศัพท์

ภาษาญี่ปุ่น	คำอ่าน	ความหมาย
1) 小山	Oyama	小 (adj.) o, ko, shou เล็ก 山(n) yama ภูเขา
2) 古河	Koga	古 (adj.) ko เก่า 河(n) kawa แม่น้ำ
3) 高崎	Takasaki	高 (adj.) taka สูง 崎(n) saki คาบสมุทร
4) 大田	Ota	大 (adj.) dai, o ใหญ่ 田(n) ta นา
5) 豊島	Toshima	豊 (adj.) yutaka มั่งคั่ง, อุดมสมบูรณ์ 島(n) shima เกาะ

ตัวอย่างข้างต้นเป็นการนำคำนามซึ่งเป็นคำที่แสดงความหมายหลักของชื่อมาใช้กับคำคุณศัพท์หรือคำแสดงลักษณะ ทำให้เข้าใจความหมายของชื่อเมือง เช่น คำที่ 1) 小山 (Oyama) โดยคำแรก 小 หมายถึง เล็กหรือขนาดเล็ก และคำที่สอง 山 หมายถึง ภูเขา ชื่อเมืองนี้จึงน่าจะแสดงลักษณะภูมิประเทศของเมืองที่เป็นภูเขาแต่มีขนาดเล็ก เป็นต้น

2.2.3 คำนาม + กริยา ชื่อเมืองที่มีโครงสร้างชื่อแบบ คำนาม กับ คำกริยา พบจำนวน 13 ชื่อ โดยคำนาม และ คำกริยา สามารถสลับตำแหน่งกันได้ ดังตัวอย่างที่ 3 ต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 3 คำนาม + คำกริยา

ภาษาญี่ปุ่น	คำอ่าน	ความหมาย
1) 桐生	Kiry	桐(n) kiri ต้นคิริ, ต้นเพาโลเนีย 生える(v) Haeru งอกขึ้น, เกิด
2) 足立	Ashida	足(n) ashi เท้า,ขา 立つ(v) tatsu ลุกขึ้น การยืน
3) 荒川	Arakawa	荒れる(v) areru ไม่สงบ, บั่นป่วน 川(n) kawa แม่น้ำ
4) 流山	Nagareyama	流れる(v) nagareru ไหล 山(n) yama ภูเขา
5) 成田	Narita	成す(v) nasu ทำให้สำเร็จ 田(n) ta นา

ตัวอย่างข้างต้นเป็นการนำคำนามที่มีความหมายหลักและคำกริยามาแสดงการกระทำของคำนามนั้น ทำให้เข้าใจความหมายของชื่อเมือง เช่นคำที่ 3) 荒川 (Arakawa) โดยคำแรก 荒 หมายถึง ไม่สงบ บั่นป่วน และคำที่สอง 川 หมายถึง แม่น้ำ ชื่อเมืองนี้จึงแสดงลักษณะภูมิประเทศของเมืองที่มีแม่น้ำที่มีการไหลในลักษณะไม่สงบหรือไหลเชี่ยว เป็นต้น

2.3 ชื่อเมืองที่มีโครงสร้าง 3 คำ

โครงสร้างชื่อเมืองที่มีจำนวน 3 คำ พบว่ามีจำนวน 36 ชื่อ ซึ่งพบว่ามีจำนวนรองลงมาจากโครงสร้างชื่อเมืองที่มี 2 คำ ซึ่งสัมพันธ์กับการบอกรวงความหมายของชื่อในลักษณะเดียวกันกับชื่อเมืองที่มีโครงสร้าง 2 คำ คือชื่อเมืองที่มีโครงสร้างคำ 2 คำแบบนี้มักจะปรากฏวงความหมายมากกว่า 1 วงความหมาย หากพิจารณาจากประเภทของคำจะแบ่งชื่อเมืองที่มีโครงสร้าง 3 คำ ออกเป็น 3 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) คำนาม + คำนาม+คำนาม 2) คำนาม + คำคุณศัพท์ + คำนาม และ 3) คำนาม + คำกริยา+คำนาม โดยพบว่า ชื่อเมืองมีโครงสร้างชื่อแบ่งตามประเภทของคำ ประเภท คำนาม + คำนาม + คำนาม มากที่สุด คือ จำนวน 27 ชื่อ รองลงมาเป็น คำนาม+ คำคุณศัพท์+คำนาม จำนวน 5 ชื่อ และ คำนาม+คำกริยา+คำนาม จำนวน 4 ชื่อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 คำนาม+คำนาม+คำนาม

ชื่อเมืองที่มีโครงสร้างชื่อแบบ คำนาม+คำนาม+คำนาม พบจำนวน 27 ชื่อ ดังตัวอย่างที่ 4 ต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4 คำนาม+คำนาม+คำนาม

ภาษาญี่ปุ่น	คำอ่าน	ความหมาย
1) 東松山	Higashimatsuyama	東 (n) higashi ตะวันออก 松 (n) matsu ต้นสน 山 (n) yama ภูเขา
2) 春日部	Kasukabe	春 (n) haru ฤดูใบไม้ผลิ 日 (n) nichu, hi พระอาทิตย์, วันที่, ญี่ปุ่น 部 (n) bu ส่วนหนึ่ง, กอง, ชมรม, หน่วยนับหนังสือพิมพ์ (เอกสาร)
3) 鶴ヶ島	Tsurugashima	鶴 (n) tsuru นกกระเรียน ヶ; ヶ 箇 (suffix) ke, ka ใช้นับตัวเลข เดือน สถานที่ หรือ ข้อกำหนด 島 (n) Shima เกาะ
4) 江戸川	dogawa	江 (n) e อ่าวเล็ก ๆ 戸 (n) to ประตู (สไตล์ญี่ปุ่น) 川 (n) kawa แม่น้ำ
5) 世田谷	Setagaya	世 (n) yo โลก, ยุค 田 (n) ta นา 谷 (n) tani หุบเขา

ตัวอย่าง ข้างต้น มีการนำคำมีความหมายไม่ได้สัมพันธ์กันทั้ง 3 คำ เช่น คำที่ 1) 東松山 (Higashimatsuyama) โดยคำแรก東หมายถึง ทิศตะวันออก คำที่สอง 松 มีความหมายว่า ต้นสน และคำที่สาม 山 มีความหมายว่า ภูเขา แต่เมื่อนำมาตั้งเป็นชื่อเมืองแล้วสามารถสื่อความหมายของชื่อเมืองนี้ว่าเป็นเมืองที่ประกอบด้วยภูเขาและมีต้นสนหรือบนภูเขาแห่งนี้เต็มไปด้วยต้นสนและเมืองนี้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก เป็นต้น

2.3.2 คำนาม + คำคุณศัพท์ + คำนาม

โครงสร้างชื่อที่ประกอบด้วยคำนาม + คำคุณศัพท์ + คำนามนี้ พบว่ามีจำนวน 5 ชื่อ เท่านั้น ซึ่งโครงสร้างนี้สามารถสลับตำแหน่งของคำกันได้ดังต่อไปนี้

ภาษาญี่ปุ่น	คำอ่าน	ความหมาย
1) 大田原	Otawara	大(きい) (adj) oo(kii) ใหญ่ 田 (n) ta นา 原 (n) hara ท้องทุ่ง
2) 小美玉	Omitama	小 (adj) o, ko, shou เล็ก 美 (n) bi ความงาม 玉 (n) tama ลูก, เม็ด, ลูกบอล, ลูกแก้ว, สิ่งของลักษณะกลม, อัญมณี, หยก
3) 小金井	Koganei	小 (adj) ko เล็ก 金 (n) kane เงิน 井 (n) i บ่อน้ำ

ภาษาญี่ปุ่น	คำอ่าน	ความหมาย
4) 東大和	Higashiyamato	東 (n) higashi ตะวันออก 大(きい) (adj) oo(kii) ใหญ่ 和 (n) wa (1) ผลรวม (2) ความ สามัคคี; สันติภาพ (3) สไต้ลญี่ปุ่น
5) 小田原	Odawara	小(adj) ko, cho, o เล็ก 田(n) ta นา 原 (n) hara ท้องทุ่ง

ตัวอย่างชื่อเมืองข้างต้นเป็นการตั้งชื่อเมืองจากการนำคำที่มีความหมายต่างกัน มาใช้ตั้งชื่อแต่เมื่อตั้งชื่อเมืองแล้วสามารถแสดงความหมายของชื่อเมืองนั้นๆ ได้อย่างเข้าใจ เช่น 小美玉 Omitama โดยคำแรก 小 หมายถึง เป็นคำคุณศัพท์บอกขนาด คือ ขนาดเล็ก คำที่สอง 美 เป็นคำนาม หมายถึง ความสวยงาม และคำที่สาม 玉 หมายถึง อัญมณี ลูกแก้ว ลูกบิด เมื่อนำมาตั้งชื่อเมืองและวิเคราะห์ความหมายในแหล่งข้อมูลของชื่อเมืองนี้ จึงพบว่าชาวญี่ปุ่นเปรียบเมืองนี้ว่าเป็นเมืองที่สวยงามดุจอัญมณีแม้ว่าจะเมืองจะมีขนาดเล็ก เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่ามีการนำคำที่มีความหมายเชื่อมโยงกัน 2 คำ และความหมายไม่เชื่อมโยงอีก 1 คำ มาใช้ร่วมกัน เช่น 1) 大田原 (Otawara) คำแรก 大 หมายถึง ใหญ่หรือขนาดใหญ่ และคำที่สอง 田 หมายถึง นาหรือที่นา คำที่สาม 原 หมายถึง ท้องทุ่ง ชื่อเมืองนี้จึงน่าจะแสดงลักษณะภูมิประเทศของเมืองที่เต็มไปด้วยทุ่งนา จึงทำให้เห็นนาข้าวมีขนาดใหญ่ เป็นการบรรยายลักษณะเด่นของเมืองว่าเป็นเมืองที่มีการปลูกข้าวเป็นจำนวนมาก

2.3.3 คำนาม + กริยาหรือคำวิเศษณ์+ คำนาม

โครงสร้างชื่อที่ประกอบด้วยคำนาม + กริยาหรือคำวิเศษณ์+ คำนาม นี้ พบจำนวน 4 ชื่อ โดยตำแหน่งของคำสามารถสลับกันได้ ได้แก่ ชื่อเมืองต่อไปนี้

ภาษาญี่ปุ่น	คำอ่าน	ความหมาย
1) 富士見	Fujimi	富 (n) fu ร่ำรวย มั่งคั่ง อุดม 士 (n) do, tsuchi ดิน แผ่นดิน 見 (v) mi ดู, มองเห็น
2) 木更津	Kisarazu	木 (n) ki ต้นไม้ 更ける (v) fakeru ตีก็ตื่น 津 (n) tsu ทำเรือ, เรือข้ามฟาก
3) 横須賀	Yokosuka	横 (n) yoko ข้างๆ, แนวนอน 須 (adv) su สมควร 賀 (n) ga การแสดงความยินดี
4) 習志野	Narashino	習 (ㇿ) (v) nara(u) เรียน 志 (n) kokorozashi ตั้งใจ, แรงจูงใจ 野 (n) no ทุ่ง

ตัวอย่างโครงสร้างชื่อเมืองที่ประกอบด้วย 3 คำ ข้างต้นเป็นการนำคำนาม 2 คำที่มีความหมายสัมพันธ์กันและคำกริยามาเป็นการแสดงการกระทำของคำนามนั้น ทำให้เข้าใจความหมายของชื่อเมือง เช่น 1) 富士見 (Fujimi) โดยคำแรก 富 หมายถึง ร่ำรวย มั่งคั่ง และคำที่สอง 士 หมายถึง ดินหรือพื้นดิน และคำที่สาม 見 หมายถึง ดู มองเห็น แต่จากสองคำแรกรวมกัน 富士 หมายถึง ภูเขาไฟฟูจิ เมื่อนำมารวมกับความหมายของคำกริยา ชื่อเมืองนี้จึงแสดงลักษณะภูมิประเทศของเมืองว่าสามารถมองเห็นภูเขาไฟฟูจิได้จากเมืองนี้

2.4 ชื่อเมืองที่มีโครงสร้าง 4 คำ

โครงสร้างชื่อเมืองที่มีจำนวน 4 คำ พบว่ามีจำนวน 11 ชื่อ เป็นโครงสร้างคำที่มีจำนวนรองลงมาจากโครงสร้างชื่อเมืองที่มี 3 คำ ซึ่งความหมายของทั้งสี่คำที่นำมาตั้งชื่อนั้นมีความหมายสัมพันธ์กันในการบอกลักษณะเด่นของเมืองนั้นๆ หากพิจารณาจากประเภทของคำจะแบ่งชื่อเมืองที่มีโครงสร้าง 4 คำ ออกเป็น 3 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) คำนามทั้งหมด 2) คำนามผสมกับคำคุณศัพท์ และ 3) คำนามผสมกับคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ โดยพบว่า ชื่อเมืองที่มีโครงสร้างชื่อแบ่งตามประเภทของคำประเภท คำนามผสมกับคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ มากที่สุด คือ จำนวน 6 ชื่อ รองลงมา เป็น คำนามผสมกับคำคุณศัพท์ จำนวน 3 ชื่อ และ คำนามทั้งหมด จำนวน 2 ชื่อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.4.1 คำนาม+คำนาม+คำนาม + คำนาม

โครงสร้างชื่อที่ประกอบด้วยคำนามทั้งหมด พบว่ามีจำนวนเพียง 2 ชื่อ ดังต่อไปนี้

ภาษาญี่ปุ่น	คำอ่าน	ความหมาย
1) ひたちなか (常陸那珂)	Hitachinaka	常 (n) tsune ปกติ, ธรรมดา, เสมอ, ประจำ 陸 (n) riku บก, พื้นแผ่นดิน 那 (n) na อะไร 珂 (n) ka เพชรพลอย
2) 武蔵村山	Musashimurayama	武 (n) bu อาวุธ, การทหาร 蔵 (n) zou การเก็บ, คลัง 村 (n) mura หมู่บ้าน 山 (n) yama ภูเขา

ตัวอย่างชื่อเมืองข้างต้นเป็นมีการนำคำนามทั้งหมดมีรวมกันโดยมีความหมายสัมพันธ์กันมาใช้เป็นชื่อเมือง เช่น คำที่ 2) 武蔵村山 (Musashimurayama) โดยคำแรก 武 หมายถึง อาวุธ คำที่สอง 蔵 มีความหมายว่า คลังหรือที่เก็บ คำที่สาม 村 มีความหมายว่า หมู่บ้าน และคำที่สี่ 山 หมายถึง ภูเขา รวมความหมายของชื่อเมืองนี้หมายถึง ภูเขาที่มีผู้คนมาอาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่มจำนวนมาก และลักษณะเด่นของหมู่บ้านอาจจะเป็นแหล่งผลิตและที่เก็บอาวุธต่างๆ ที่ใช้ในการรบ เป็นต้น

2.4.2 คำนาม+คำนาม+คำนาม+คำคุณศัพท์

ชื่อเมืองที่มีโครงสร้าง 4 คำ ในรูปแบบนี้ตำแหน่งของคำนาม และคำคุณศัพท์ สามารถสลับที่กันได้ โดยพบว่ามีเพียง 3 ชื่อ เท่านั้น ดังต่อไปนี้

ภาษาญี่ปุ่น	คำอ่าน	ความหมาย
1) 常陸太田	Hitachiota	常(n) tsune ปกติ, ธรรมดา, เสมอ, ประจำ 陸 (n) riku บก, พื้นแผ่นดิน 太 (adj) futo หนา, อ้วน 田(n) ta นา
2) 常陸大宮	Hitachiomiya	常(n) tsune ปกติ, ธรรมดา, เสมอ, ประจำ 陸 (n) riku บก, พื้นแผ่นดิน 大 (さゝ) (adj) oo(kii) ใหญ่ 宮(n) miya ศาลเจ้า, วัง

ภาษาญี่ปุ่น	คำอ่าน	ความหมาย
3) 大網白里	Ooamishirasato	大(きい) (adj) oo(kii) ใหญ่ 網 (n) ami ตาข่าย 白 (n) shiro ขาว 里 (n) sato ชนบท, หมู่บ้าน, บ้านเกิด

ตัวอย่างโครงสร้างชื่อเมืองที่ประกอบด้วยคำนามผสมกับคำคุณศัพท์ข้างต้น เช่น คำที่ 3) 大網白里 (Ooamishirasato) โดยคำแรก大 หมายถึง ใหญ่ คำที่สอง 網 มีความหมายว่า ตาข่าย คำที่สาม 白 มีความหมายว่า สีขาว และคำที่สี่ 里 หมายถึง ชนบท ความหมายของคำทั้งหมดหากนำมาเชื่อมโยงกันจะมีความหมายว่า พื้นที่ในชนบทที่ผู้คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำตาข่ายสีขาวขนาดใหญ่ ซึ่งคำเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์รวมถึงการให้ความสำคัญกับสิ่งของในการตั้งชื่อเมืองอีกด้วย

2.4.3 คำนาม+ คำนาม+ คำนาม + คำกริยา/คำคุณศัพท์/คำวิเศษณ์

ชื่อเมืองที่มีโครงสร้าง 4 คำ ในรูปแบบนี้มีการผสมกับคำกริยา คำวิเศษณ์ หรือคำคุณศัพท์ในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งของชื่อเมือง โดยพบจำนวน 6 ชื่อ โดยโครงสร้างของทั้งสี่คำนี้สามารถสลับตำแหน่งของคำได้ ดังนี้

ภาษาญี่ปุ่น	คำอ่าน	ความหมาย
1) ふじみ野 (富士見野)	Fujimino	富 (n) fu ร่ำรวย มั่งคั่ง 士 (n) tsuchi ดิน แผ่นดิน 見る (v) miru ดู, มองเห็น 野 (n) no ทุ่ง

ภาษาญี่ปุ่น	คำอ่าน	ความหมาย
2) <u>あきる野</u> (阿伎留野)	Akiruno	阿 (v) omoneru เลียด แข่งเลียดขา กระจับจอบพลอ 伎 (n) gi ศิลป์ ฝีมือ 留 (v) tomaru หยุด หนองเหนียว ตรึง 野 (n) no ทุ่ง
3) <u>つくばみらい</u> (筑波未来)	Tsukubamirai	筑 (n) chiku เครื่องดนตรีโบราณ 波 (n) ha คลื่น 未 (n) mi ยังไม่ 来 (v) kuru, rai มา
4) <u>東久留米</u>	Higashikurume	東 (n) higashi ตะวันออก 久 (v) ku ช้านาน 留 (n) tomaru หยุด 米 (n) kome ข้าวสาร
5) <u>那須塩原</u>	Nasushiobara	那 (n) na อะไร 須 (adv) su ควรจะ, จำเป็น 塩 (n) shio เกลือ 原 (n) hara ทุ่ง

ภาษาญี่ปุ่น	คำอ่าน	ความหมาย
6) 那須烏山	Nasukarasuyama	那 (n) na อะไร 須 (adv) su ควรจะ, จำเป็น 烏 (n) karasu กา 山 (n) Yama ภูเขา

ตัวอย่างโครงสร้างชื่อเมืองที่ประกอบด้วยค่านามผสมกับคำกริยา เช่น คำที่ 2) あきる野 (阿伎留野) Akiruno จะเห็นได้ว่าชาวญี่ปุ่นได้ให้ความสำคัญในการตั้งชื่อเมืองโดยใช้ตัวอักษรดั้งเดิมของญี่ปุ่นเช่นกัน คือคำว่า あきる ซึ่งถ้านำมาแบ่งเป็นคำตามตัวอักษรที่ยืมมาจากภาษาจีน (อักษรคันจิ) จะได้เป็นสามคำ โดยที่สามคำนี้ไม่มีความหมายสัมพันธ์กันเลย แต่ได้นำเสียงมาใช้ในการตั้งชื่อเนื่องจากคำว่า あきる เป็นชื่อของที่ราบสูง เรียกว่าที่ราบสูงอะคิรุ จึงนำมารวมกับความว่า 野 ที่มีความหมายว่า ทุ่ง ทำให้เกิดภาพลักษณ์ของเมืองนี้ว่าเป็นตั้งอยู่บนที่ราบสูงอะคิรุที่เป็นศูนย์กลางและเต็มไปด้วยป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ เป็นต้น

จากตัวอย่างโครงสร้างชื่อเมืองข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ชื่อเมืองส่วนใหญ่ในภูมิภาคคันโตมีโครงสร้างชื่อแบบ 2 คำ มากที่สุด และพบว่ามีรูปแบบ ค่านาม + ค่านาม มากที่สุดหรือเกินกว่าครึ่งหนึ่งของชื่อเมืองทั้งหมดที่พบ ลักษณะโครงสร้างดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่าชาวญี่ปุ่นนิยมนำค่านามมาประกอบเป็นชื่อเมือง โดยค่านามดังกล่าวนั้นอาจจะมีความหมายสัมพันธ์กันหรืออาจจะมีความหมายแตกต่างกันไปก็ได้ แต่เมื่อมาใช้ร่วมกันส่วนใหญ่จะสะท้อนให้เห็นลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่หรือที่ตั้งของเมืองเหล่านั้น ตารางที่ 1 ต่อไปนี้แสดงจำนวนสรุปโครงสร้างชื่อเมืองในภูมิภาคคันโต ทั้ง 203 ชื่อ แบ่งตามโครงสร้างชื่อ ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 โครงสร้างชื่อเมืองแบ่งตามจำนวนคำ

โครงสร้างชื่อเมือง	จำนวนชื่อเมือง	ร้อยละ (%)
โครงสร้าง 1 คำ	7	3.5
โครงสร้าง 2 คำ	149	73.4
โครงสร้าง 3 คำ	36	17.7
โครงสร้าง 4 คำ	11	5.4
รวม	203	100

ชื่อเมืองที่มีโครงสร้าง 2 คำพบมากที่สุด คือ 149 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 73.4 รองลงมา คือ โครงสร้าง 3 คำ จำนวน 36 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 17.7 โครงสร้าง 4 คำ จำนวน 11 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5.4 และโครงสร้างชื่อเมืองที่มี 1 คำ พบน้อยที่สุด คือ จำนวน 7 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 3.5 ตามลำดับ

การพบว่าชื่อเมืองส่วนใหญ่ของญี่ปุ่นมีโครงสร้างชื่อแบบ 2 คำ มากที่สุด ถึง 149 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 73.4 ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงให้เห็นลักษณะของเมือง จากความหมายของคำที่นำมาประกอบเป็นชื่อเมือง

3. อภิปราย

ภาษาญี่ปุ่น (Japanese language) เป็นภาษาที่จัดอยู่ในกลุ่มตระกูลภาษา คำโดด (Isolated language) ดังนั้นโครงสร้างชื่อเมืองที่พบในภูมิภาคคันโตของญี่ปุ่น ทั้ง 203 ชื่อ จึงพบว่ามีชื่อที่มีโครงสร้าง 2 คำ มากที่สุด คือ 149 ชื่อ หรือเกินกว่าครึ่ง ของชื่อเมืองทั้งหมดและคำที่นำมาประกอบกันเป็นชื่อเมืองเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีความหมายที่แสดงถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองนั้นๆ สะท้อนให้เห็นถึงการให้คุณค่า ความหมายของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสิ่งของต่างๆ ในสังคมวัฒนธรรมญี่ปุ่น จากการนำคำมาประกอบเป็นชื่อเมืองข้างต้น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่องภูมินามที่ศึกษาในประเทศไทยเช่นกัน งานของ สุจริตลักษณ์ ดีมดุง (2544) ที่ศึกษา

ชื่อหมู่บ้านในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย พบว่า ชื่อหมู่บ้านสะท้อนให้เห็นลักษณะภูมิประเทศของภาคตะวันตกของไทยและบอกถึงผู้อาศัยหรือประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตะวันตกของประเทศว่ามีชาติพันธุ์ใดบ้าง เพราะมีการตั้งชื่อตามภาษาท้องถิ่นร่วมด้วย เช่นเดียวกับงานของสุภัทรา จิรนนทนาภรณ์ และ อัญชลี สิงห์น้อย (2547) ที่ศึกษาภูมินามชื่อหมู่บ้านในจังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่าชื่อหมู่บ้านในเหล่านี้มีโครงสร้างชื่อตั้งแต่ 1-5 คำ โดยนำคำมูลที่มีความหมายมาประกอบกันตั้งเป็นชื่อหมู่บ้าน โดยมีความหมายแสดงถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่สัมพันธ์กับธรรมชาติ เช่น แหล่งน้ำ ภูเขา และลักษณะพื้นที่ราบสูง เช่นเดียวกับงานของ Helleland (2012) ที่พบว่า ชื่อหมู่บ้านในสวีเดนนั้นสัมพันธ์กับลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่

ชื่อเมืองประเทศญี่ปุ่นในตัวอย่างของภูมิภาคคันโตนี้ ส่วนใหญ่แสดงลักษณะทางภูมิศาสตร์ อาทิ ภูเขา แม่น้ำ ทะเล อ่าว พุงนา และพืช ในพื้นที่ต่างๆ การนำชื่อสิ่งเหล่านี้มาตั้งเป็นชื่อเมืองสะท้อนให้เห็นว่าชาวญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีคำที่นำมาประกอบกับแสดงถึงความหมายเกี่ยวข้องกับพระอาทิตย์ จำนวนมาก เช่น พระอาทิตย์ขึ้น แสงพระอาทิตย์ และมักจะเห็นคำว่าทิศตะวันออก ปรากฏอยู่ในชื่อเมืองในภูมิภาคคันโตเป็นจำนวนมาก ซึ่งสัมพันธ์กับทิศของภูมิภาคคันโตที่ตั้งอยู่ในทิศตะวันออกสุดของประเทศ แต่อย่างไรก็ตามการเขียนสะกดชื่อเมืองยังมีความสับสนอยู่บ้างเนื่องจากภาษาญี่ปุ่นมีอักษร 2 ประเภท ได้แก่ อักษรดั้งเดิมและอักษรที่ยืมมาจากจีน ซึ่งทำให้การเขียนสะกดชื่อเมืองไม่เป็นระบบเดียวกันส่งผลถึงการออกเสียงที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค บทความนี้จะเกิดประโยชน์ต่อการศึกษาชื่อเมืองของภูมิภาคคันโตในประเด็นด้านความหมายในเชิงลึกของชื่อเมืองต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

- บุญมา พรหมสาขา ณ สกลนคร และ รัตนา จันทร์เทาว์. (2560). ชื่อเมืองในประเทศเยอรมนีที่สัมพันธ์กับแม่น้ำ. *มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์*. 34(1): 69 -89.
- ฟูสดี นาวาวิจิตร และ วันชัย สีลพัทธ์กุล. (2545). *Kodansha's Compact Kanji Guide (ฉบับภาษาไทย)*. Kodansha International Ltd..
- ยุพา คลังสุวรรณ. (2557). พื้นฐานทางภูมิศาสตร์ของญี่ปุ่น. *วารสาร ญี่ปุ่นศึกษา*. 31(1): 1 -24.
- สุจิตต์ลักษณะ ดีผดุง. (2544). *ชื่อหมู่บ้านในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย*. รายงานวิจัยสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุภัทรา จิรนนทนาภรณ์ และ อัญชลี สิงห์น้อย. (2547). โครงสร้างภาษาภูมินามของหมู่บ้านในจังหวัดอุดรดิตถ์. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์*. 21(2): 1-16.
- Helleland, Botolv. (2012). *Place Names and Identities*. Oslo Studies in Language. 4 (2): 16-117.
- Maher, John C. (2017). *The Sociolinguistics of Toponyms in Japan*. สืบค้นจาก <http://www.orinst.ox.ac.uk/research/japling/sites/japling/files/files/Maher.EALS.presentation.pdf>. เมื่อวันที่ วันที่ 25 กรกฎาคม 2560
- Mitsuru Aida. (2009). *Ontology of the Japanese place name*. สืบค้นจาก http://www.pnclink.org/pnc2009/english/PresentationMaterial/Oct06/06-Rm4-HumanitiesGIS/1400_06_Humanities_ppt_Aida.pdf. เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2560
- Watkins, Thayer. (2017). *Place Name in Japanese*. สืบค้นจาก <http://www.sjsu.edu/faculty/watkins/japanlan.htm>. เมื่อวันที่ วันที่ 25 กรกฎาคม 2560
- United Nation Group of Expert on Geography Names (UNGEGN). (2011). *Botswana Place Names*. สืบค้นจาก https://unstats.un.org/unsd/geoinfo/UNGEGN/docs/26th-gegn-docs/WP/WP60_Bostwana%20Place%20names.pdf. เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2560

- Watkins, Thayer. (2017). *Place Name in Japanese*. สืบค้นจาก <http://www.sjsu.edu/faculty/watkins/japanlan.htm>. เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2560
- 森貴規・横内憲久・岡田智秀. (2005). 通称地名からみた谷戸の景観構成と視覚構造に関する研究-横須賀市田浦・長浦地区を対象として-(A Study on Scenery Constitution and Visual Structure of Yato in Consideration of Common Land Name. - With the Taura and Nagaura Areas in Yokosuka City as Examination Targets -). 日本都市計画学会 都市計画論文集. 40(3):871-876